

Vergaderjaar 1987-1988

19813

Bijzondere bepalingen voor de geconsolideerde jaarrekening

Nr. 8

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG

Ontvangen 18 mei 1988

ALGEMEEN

Met de leden van de C.D.A.-fractie meen ik dat het vaak aanbeveling verdient een vergelijkend overzicht van geldende en voorgestelde wetsteksten te geven. Bij dit wetsvoorstel bestond daartoe minder aanleiding, omdat een geheel nieuwe regeling wordt voorgesteld. In haar uitwerking is die niet te vergelijken met de enkele grondregel voor consolidatie die artikel 379 lid 6 van boek 2 B.W. geeft. Aan een vergelijkend overzicht bestaat weinig behoefte indien, zoals in dit wetsvoorstel, voornamelijk nieuwe artikelen worden voorgesteld. Wel wordt hierbij gevoegd een vergelijkend overzicht van de bepalingen die in feite gedeeltelijk worden gewijzigd. Vergelijkende overzichten worden al sinds lang toegevoegd, wanneer dat het inzicht in het voorstel verheldert. Een vaste gedragslijn is het nog niet, vooral omdat het van de aard van het voorstel afhangt of toevoeging van een overzicht aanbeveling verdient. De wens van de leden van de C.D.A.-fractie heb ik onder de aandacht gebracht van degenen die de Aanwijzingen voor de wetgevingstechniek bij de tijd moeten houden.

Artikel 24a

De leden van de C.D.A.-fractie vestigden mijn aandacht op personenvennootschappen (in Nederland: vennootschappen onder firma en commanditaire vennootschappen) waarvan een rechtspersoon of zijn dochtermaatschappij aansprakelijk vennoot is. Deze personenvennootschappen worden daardoor afhankelijke maatschappij in de structuurregeling, maar niet altijd dochtermaatschappij volgens dit wetsvoorstel. Overeenkomstig het gevoelen van de Commissie Vennootschapsrecht geef ik alsnog de voorkeur deze ook altijd tot dochtermaatschappij te bestempelen. Het zijn van dochtermaatschappij is vooral van belang in de bepalingen over inkoop van aandelen. Een rechtspersoon zal geen aansprakelijk vennoot willen zijn zonder de bevoegdheid om belangrijke, riskante beleidswijzigingen te kunnen tegenhouden, zo zij daarover al niet de zeggenschap krijgt. Daarom worden deze maatschappijen alsnog gelijkgesteld met dochtermaatschappijen, hetgeen aansluit bij het

geldende recht. Dit brengt geen verplichting tot consolideren mee. Bij werkelijk gedeelde zeggenschap zal de personenvennootschap geen groepsmaatschappij zijn. In dit geval komt evenredige consolidatie in aanmerking volgens artikel 409 of anders waardering als deelneming overeenkomstig artikel 389.

Artikel 389

Uitkering van bonusaandelen (of «stockdividend» waarnaar deze leden vroegen, is in economische zin geen uitkering aan aandeelhouders. Het is een bestemming van de winst tot aanwending in de n.v. of b.v. zelf. Indien een b.v. met f 50 000 nominaal kapitaal en f 300 000 eigen vermogen, met inbegrip van de juist behaalde winst, bonusaandelen uitdeelt in de verhouding 1 op 2, wordt het nominale kapitaal f 75 000. De f 25 000 blijven in de n.v. Een aandeelhouder die 10 aandelen van f 50 had, samen vertegenwoordigend 10% (= f 30 000) van het eigen vermogen, heeft na de uitkering 15 aandelen van f 50, samen nog steeds f 30 000 vertegenwoordigend. Hij heeft er voorgoed van af gezien dat dit deel van de reserves als dividend wordt uitgekeerd. In artikel 389 is deze aandeelhouder de rechtspersoon die aldus winst moet laten in een maatschappij waarin hij deelneemt. De regeling in dit artikel past daarom logisch in het geheel, zonder enige wringing.

Dit ligt anders bij het voorgestelde onderscheid tussen artikel 389 lid 4 en artikel 390 lid 2. De redenen die voor dit verschil in behandeling worden aangevoerd, zijn dan ook van geheel andere aard. De Commissie Vennootschapsrecht beziet de mogelijkheid om de herwaarderingsreserve om te zetten in kapitaal met argwaan. Uit een oogpunt van gezonde bedrijfsfinanciering acht zij het ongewenst dat op deze wijze de mogelijkheid wordt geopend tot kapitaalvermindering. Ondanks de bepalingen tot bescherming van schuldeisers in de artikelen 100/209 van boek 2 B.W. staat zij huiverig tegenover zulk een aderlating. In de praktijk blijken die aderlatingen wel eens de enige uitweg voor ervende kinderen om het successierecht over de geërfde aandelen te voldoen met behoud van de zelfstandigheid van de b.v. De maatschappelijke wenselijkheid dat middelgrote en kleine bedrijven niet louter wegens de last van het successierecht worden gedwongen hun zelfstandigheid op te geven, heeft de Commissie Vennootschapsrecht ertoe gebracht artikel 390 lid 2 niet af te wijzen. Zie het zeer verdeelde advies van de commissie, opgenomen in kamerstuk 16 551, nr. 11, blzz. 21 en 22. De commissie is er niet van overtuigd dat de verlichtingen die de jongste wijzigingen in de artikelen 57 en 58 van de Wet op de Inkomstenbelasting 1964 hebben gebracht, de drang tot dergelijke aderlatingen voldoende hebben verlicht.

Bovendien meent de commissie dat de verlichting in artikel 389, tweeweggebracht door de beperking van de reserveringsplicht tot het resultaat waarover niet alsnog kan worden beschikt, de maatschappelijke behoefte aan de mogelijkheid van omzetting in kapitaal heeft verminderd. Om al deze redenen geeft de meerderheid der commissie, de inconsistentie erkennend, er de voorkeur aan niet de mogelijkheid open te stellen de reserve voor deelnemingen om te zetten in kapitaal, anders gezegd: uit te keren als bonusaandelen.

De betekenis voor de praktijk van de wijzigingen van de artikelen 57 en 58 van de Wet op de Inkomstenbelasting 1964 staat nog niet vast. Onzeker over de komende ontwikkelingen geef ik er daarom vooralnóg de voorkeur aan de bestaande inconsistentie in de wet te bestendigen.

Uit deze uiteenzettingen volgt dat er geen rechtvaardiging is om in de regeling een onderscheid te maken naar gelang de reserve deelnemingen betrekking heeft op ingehouden winst waarvoor aan de rechtspersoon bonusaandelen zijn uitgereikt. Voor geen der aangevoerde argumenten maakt dat verschil.

Anders dan de leden van de C.D.A.-fractie veronderstellen, is in de memorie van antwoord niet uit adviezen geciteerd. Teneinde voorgestelde wetsbepalingen, ook wanneer deze in een laat stadium van de parlementaire behandeling worden herzien, zo zorgvuldig mogelijk voor te bereiden, worden zij toegezonden aan adviseurs. Deze plegen hun instemming of kritiek niet neer te leggen in adviezen. Zij geven hun mening in of buiten een vergadering te kennen, vaak mondeling. Wanneer een voorstel een adviescollege ertoe heeft gebracht advies uit te brengen, wordt dat ter kennis van de Kamer gebracht. Overigens kunnen bezwaren in een adviescollege ook reden zijn om de voorkeur te geven aan uitstel voor verder beraad boven een onmiddellijk advies.

Artikelen 408 en 396

Met de opmerkingen van Prof. mr. drs. H. Beckman waarnaar de leden van de C.D.A.-fractie verwijzen, ben ik het slechts in zoverre eens dat het wetsvoorstel slechts dan tot een ruwe consolidatie dwingt om uit te maken of de wettelijke grenzen voor kleine of middelgrote rechtspersoon worden overschreden, wanneer het erom spant of twee van de drie drempels worden overschreden. Veelal is het zonneklaar dat men zich er *ruim onder of ruim boven bevindt*. Dat neemt niet weg dat met Beckman kan worden ingestemd met de Britse benadering om tussenhoudstermaatschappijen onder de regeling van artikel 396 te laten vallen, tenzij hun eigen netto-actief, omzet of aantal werknemers hen boven de drempels van dat artikel doet uitgroeien. Bij nota van wijziging stel ik voor artikel 396, en om de zelfde reden artikel 397, aan te passen.

Artikel 410

Artikel 33 van de zevende richtlijn laat in geconsolideerde jaarrekeningen geen afwijking van het beginsel van verantwoording van minderheidsdeelnemingen tegen netto-vermogenswaarde toe zoals artikel 389 lid 7 in enkelvoudige jaarrekeningen veroorlooft. Dienovereenkomstig sluit artikel 410 toepassing van artikel 389 lid 7 uit. Dit laat onverlet om, zoals artikel 33 van de richtlijn uitdrukkelijk toestaat, overeenkomstig artikel 363 lid 3 de regering niet toe te passen op deelnemingen van te verwaarlozen gezamenlijke betekenis.

Artikel 403

Het voorstel van de overgrote meerderheid van de Commissie Venootschapsrecht in het rapport over dwarsverbanden zal worden uitgewerkt in een voorstel, dat spoedig bij nota van wijziging zal worden gevoegd in het dezer dagen ingediende wetsvoorstel houdende enige vereenvoudigingen en verduidelijkingen in het jaarrekeningsrecht.

Artikel 383

De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen meer toelichting op het voorstel om de opgave van bezoldiging en dergelijke van procuratiehouders die geen bestuurder zijn niet meer te verlangen. De richtlijn eist de opgave slechts voor bestuurders en commissarissen. Bij de aanpassing is, vooral wegens de uitbreiding van de richtlijnvereisten en coöperaties, stilgestaan bij het verschijnsel dat in een aantal coöperaties de dagelijkse leiding in handen is van procuratiehouders, terwijl het bestuur zich meer op de hoofdlijnen van het beleid toelegt. De maatschappelijke overeenkomst – ondanks de verschillen – tussen de positie van deze procuratiehouders en bestuurders van b.v.'s heeft toen de gedachte opgeroepen de regels over openbaarheid van bezoldigingen uit te breiden tot deze procuratiehouders, met inbegrip van de, zeldzame, procuratiehouders die

op de zelfde wijze de dagelijkse leiding over de onderneming van een b.v. voeren.

De gegrondheid van deze gedachte is evenwel omstreden. Het is niet zozeer de maatschappelijke positie van directeuren die aan de oorsprong ligt van de regel hun bezoldiging bekend te maken aan, vooral, de aandeelhouders, als de omstandigheid dat in sommige vennootschappen de bezoldigingen in besloten kring van bestuurders en commissarissen over en weer kunnen worden opgevoerd buiten weten van de aandeelhouders.

Op dit laatste punt nu verschilt de positie van procuratiehouders, belast met de dagelijkse leiding, van de positie van bestuurders. Hun bezoldiging wordt door het bestuur bepaald uit zakelijke overwegingen. Zij hebben geen invloed op eventuele beloningen voor bestuurders. De reden voor de inbreuk op de persoonlijke gegevens die pleit voor verplichte openheid jegens aandeelhouders over de bezoldiging van bestuurders en commissarissen ontbreekt jegens hen. Daarom stel ik voor het vereiste te hunnen opzichte te laten vervallen. Enkele leden van de Commissie Vennootschapsrecht voelen voor handhaving op grond van de maatschappelijk min of meer overeenkomstige positie.

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

Artikel 54a¹

1. Dochtermaatschappij van een coöperatieve vereniging of onderlinge waarborgmaatschappij is:

- a. een rechtspersoon waaraan zij, alleen of tezamen met een dochter- of groepsmaatschappij meer dan de helft van het geplaatste kapitaal verschaft of doet verschaffen.
- b. een Nederlandse commanditaire vennootschap of vennootschap onder firma, waarvan zij volledig aansprakelijke vennote is.

2. Een rechtspersoon of vennootschap is ook dochtermaatschappij van een coöperatieve vereniging of onderlinge waarborgmaatschappij, indien deze niet zelf, maar een dochtermaatschappij de vereisten van het vorige lid vervult.

3. Kapitaalverschaffing door groepsmaatschappijen wordt voor de toepassing van lid 1 onder a niet toegerekend aan een groepsmaatschappij die minder kapitaal verschaft dan een andere groepsmaatschappij met haar dochtermaatschappijen gezamenlijk.

4. Een rechtspersoon of vennootschap die met een coöperatieve of onderlinge waarborgmaatschappij in een groep is verbonden, wordt als groepsmaatschappij aangeduid.

5. De coöperatieve vereniging of onderlinge waarborgmaatschappij heeft een deelneming in een rechtspersoon indien zij of een dochtermaatschappij voor rekening van een van beide kapitaal verschaft of doet verschaffen met het doel ten dienste van de eigen werkzaamheden duurzaam verbonden te zijn met die rechtspersoon. Doet zij of een dochtermaatschappij dit alleen of tezamen met een dochter- of

¹ Artikel 76 luidt overeenkomstig voor de naamloze vennootschap en artikel 187 voor de besloten vennootschap.

Artikel 24a

1. Dochtermaatschappij van een rechtspersoon is:

- a. een rechtspersoon waarin de rechtspersoon of een of meer van zijn dochtermaatschappijen, al dan niet krachtens overeenkomst met ander stemgerechtigden, alleen of samen meer dan de helft van de stemrechten in de algemene vergadering kunnen uitoefenen;
- b. een rechtspersoon waarvan de rechtspersoon of een of meer van zijn dochtermaatschappijen lid of aandeelhouder zijn en, al dan niet krachtens overeenkomst met andere stemgerechtigden, alleen of samen meer dan de helft van de bestuurders of van de commissarissen kunnen benoemen of ontslaan, ook indien alle stemgerechtigden stemmen.

2. Met een dochtermaatschappij wordt gelijkgesteld een onder eigen naam optredende vennootschap, waarin de rechtspersoon of een dochtermaatschappij als vennoot volledig jegens schuldeisers aansprakelijk is voor de schulden.

3. Voor de toepassing van lid 1 worden aan aandelen verbonden rechten niet toegerekend aan degene die de aandelen voor rekening van anderen houdt. Aan aandelen verbonden rechten worden toegerekend aan degene voor wiens rekening de aandelen worden gehouden, indien deze bevoegd is te bepalen hoe de rechten worden uitgeoefend dan wel zich de aandelen te verschaffen.

4. Voor de toepassing van lid 1 worden stemrechten, verbonden aan verpande aandelen, toegerekend aan de pandhouder, indien hij mag bepalen hoe de rechten worden uitgeoefend. Zijn de aandelen evenwel verpand voor een lening die de pandhouder heeft verstrekt in de gewone uitoefening van zijn bedrijf, dan worden de stemrechten hem slechts toegerekend, indien hij deze in eigen belang heeft uitgeoefend.

Artikel 24b

Een groep is een economische eenheid waarin rechtspersonen en vennootschappen organisatorisch zijn verbonden. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen en vennootschappen die met elkaar in een groep zijn verbonden.

Artikel 24c

1. Een rechtspersoon of vennootschap heeft een deelneming in een rechtspersoon, indien hij of een of meer van zijn dochtermaatschappijen alleen of samen voor eigen rekening aan die rechtspersoon kapitaal verschaffen of doen verschaffen teneinde met die rechtspersoon duurzaam verbonden te zijn

groepsmaatschappij voor ten minste een vijfde deel van het geplaatste kapitaal, dan wordt het bestaan van een deelneming vermoed. Met een deelneming wordt gelijkgesteld het belang in een vennootschap waarvan zij of een dochtermaatschappij vennote is.

6. Bij de vaststelling welk deel van het geplaatste kapitaal wordt verschaft, wordt het kapitaal vermindert met het nominale bedrag van de aandelen en certificaten daarvan die de rechtspersoon zelf houdt of doet houden.

Artikel 92a, lid 1, laatste volzin (artikel 201a, lid 1, laatste volzin en artikel 336, lid 1, laatste volzin luiden gelijk. Zie voor de artikelen 92a en 201a de Wet van 3 maart 1988, Stb. 85 en voor artikel 336, wetsvoorstel 18905 (geschillenregeling), dat bij de Eerste Kamer aanhangig is):

Bij de vaststelling welk deel van het geplaatste kapitaal wordt verschaft, wordt het kapitaal vermindert met het nominale bedrag van de aandelen die de vennootschap zelf en haar dochtermaatschappijen houden of doen houden.

Artikel 404a

1. Een rechtspersoon waarvan geen effecten zijn opgenomen in de prijscourant van een beurs, mag de artikelen 379 lid 6 en 392 lid 1 onder h buiten toepassing laten, mits:

a. daartegen binnen zes maanden na de aanvang van het boekjaar geen schriftelijk bezwaar bij de rechtspersoon is gemaakt door ten minste een tiende der leden of door houders van ten minste een tiende van het geplaatste kapitaal;

b. een in het Nederlands, Frans, Duits of Engels gesteld exemplaar van een groepsjaarrekening of groepsbalans waarin de gegevens van de rechtspersoon zijn opgenomen, en van de accountantsverklaring en het jaarverslag daarbij, uiterlijk zes maanden na de balansdatum daarvan in Nederland ten kantore van het handelsregister openbaar is gemaakt;

c. deze groepsjaarrekening of groepsbalans met jaarverslag is opgesteld en onderzocht overeenkomstig de voorschriften van deze titel of van de zevende richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen inzake het vennootschapsrecht of volgens een gelijkwaardige methode.

2. Onze Minister van Justitie kan voorschriften voor de jaarrekening aanwijzen die, zo nodig aangevuld met door hem voorgeschreven aanvullingen, als gelijkwaardig zullen gelden aan de voorschriften

ten dienste van de eigen werkzaamheid. Indien een vijfde of meer van het geplaatste kapitaal wordt verschaft, wordt het bestaan van een deelneming vermoed.

2. Een rechtspersoon heeft een deelneming in een vennootschap, indien hij of een dochtermaatschappij:

- a. daarin als vennoot jegens derden volledig aansprakelijk is voor alle verbintenissen; of
- b. daarin anderszins vennoot is teneinde met die vennootschap duurzaam verbonden te zijn ten dienste van de eigen werkzaamheid.

Artikel 24d

Bij de vaststelling in hoeverre de leden of aandeelhouders stemmen, aanwezig of vertegenwoordigd zijn, of in hoeverre het aandelenkapitaal verschaft wordt of vertegenwoordigd is, wordt geen rekening gehouden met lidmaatschappen of aandelen waarvan de wet bepaalt dat daarvoor geen stem kan worden uitgebracht.

De artikelen 405, 406 en 407 zijn nieuw.

Artikel 408

1. Consolidatie van een groepsdeel mag achterwege blijven, mits:

a. niet binnen zes maanden na de aanvang van het boekjaar daartegen schriftelijk bezwaar bij de rechtspersoon is gemaakt door ten minste een tiende der leden of door houders van ten minste een tiende van het geplaatste kapitaal;

b. de financiële gegevens die de rechtspersoon zou moeten consolideren zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van een groter geheel;

c. de geconsolideerde jaarrekening met accountantsverklaring en jaarverslag zijn opgesteld overeenkomstig, de voorschriften van de zevende richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen inzake het vennootschapsrecht of, indien deze voorschriften niet behoeven te zijn gevolgd, op gelijkwaardige wijze;

d. de geconsolideerde jaarrekening met accountantsverklaring en jaarverslag, voor zover niet gesteld of vertaald in het Nederlands, zijn gesteld of vertaald in het Frans, Duits of Engels, en wel in dezelfde taal; en

e. telkens binnen zes maanden na de balansdatum of binnen een maand na een geoorloofde latere

HUIDIG RECHT

overeenkomstig de zevende richtlijn. Intrekking van een aanwijzing kan slechts boekjaren betreffen die nog niet zijn begonnen.

3. In de toelichting wordt vermeld dat lid 1 is toegepast en worden de naam en zetel opgegeven van de rechtspersoon waarvan de groepsjaarrekening of groepsbalans met accountantsverklaring en jaarverslag ter inzage ligt, alsmede het desbetreffende kantoor van het handelsregister.

Artikel 361, lid 4 (vervalt)

4. De bepalingen van deze titel die gelden met betrekking tot de jaarrekening of onderdelen van die jaarrekening, gelden zoveel mogelijk tevens voor de groepsjaarrekening en de onderdelen van deze groepsjaarrekening, die krachtens artikel 379 lid 6 in de toelichting van de jaarrekening is opgenomen, tenzij de aard van de groepsjaarrekening in overeenstemming met het bepaalde in de artikelen 362 en 363 de overeenkomstige toepassing van andere bepalingen meebrengt. Hetzelfde geldt voor de groepsjaarrekening die krachtens artikel 392 lid 1 onder h aan de jaarrekening wordt toegevoegd, behalve voor zover daarop buitenlands recht van toepassing is. De toepassing van artikel 383 betreft uitsluitend de bedragen en garantieverplichtingen ten laste van elke groepsmaatschappij die ten gunste van de zittende en voormalige bestuurders en commissarissen van de rechtspersoon zijn gekomen, in of bij wiens jaarrekening de groepsrekening is gevoegd.

Artikel 363, lid 3

3. Een post die ingevolge deze titel afzonderlijk behoort te worden vermeld, mag niettemin, onverminderd het krachtens lid 6 bepaalde, met een andere post worden samengevoegd, indien zijn bestanddelen gezamenlijk in het geheel van de jaarrekening van te verwaarlozen betekenis zijn voor het in artikel 362 lid 1 bedoelde inzicht.

Artikel 371, lid 1

1. Onder de tot de vlottende activa behorende effecten worden afzonderlijk opgenomen:
a. aandelen, certificaten van aandelen en andere vormen van deelneming in groepsmaatschappijen;

VOORSTELLEN

openbaarmaking ten kantore van het handelsregister waar de rechtspersoon is ingeschreven de in onderdeel d genoemde stukken of vertalingen zijn neergelegd dan wel een verwijzing is neergelegd naar het kantoor van het handelsregister waar zij liggen.

2. Onze Minister van Justitie kan voorschriften voor de jaarrekening aanwijzen die, zo nodig aangevuld met door hem gegeven voorschriften, als gelijkwaardig zullen gelden aan voorschriften overeenkomstig de zevende richtlijn. Intrekking van een aanwijzing kan slechts boekjaren betreffen die nog niet zijn begonnen.

3. De rechtspersoon moet de toepassing van lid 1 in de toelichting vermelden.

De artikelen 409 tot en met 414 zijn nieuw.

Artikel 361, lid 4 (nieuw)

4. Bij de toepassing van de artikelen 367, 370, 371 lid 1, 375, 376, 377 lid 5 en 381 moeten overeenkomstige vermeldingen als met betrekking tot groepsmaatschappijen worden opgenomen met betrekking tot andere maatschappijen:

a. die op de voet van de leden 1, 3 en 4 van artikel 24a rechten in de rechtspersoon kunnen uitoefenen, ongeacht of zij rechtspersoonlijkheid hebben, of

b. die dochtermaatschappij zijn van de rechtspersoon, van een groepsmaatschappij of van een maatschappij als bedoeld in onderdeel a.

Artikel 363, lid 3

3. Een post behoeft niet afzonderlijk te worden vermeld, indien deze in het geheel van de jaarrekening van te verwaarlozen betekenis is voor het wettelijk vereiste inzicht. Krachtens deze titel vereiste vermeldingen mogen achterwege blijven voor zover zij op zichzelf genomen en tezamen met soortgelijke vermeldingen voor dit inzicht van te verwaarlozen betekenis zouden zijn. Vermeldingen krachtens de artikelen 378, 382 en 383 mogen evenwel niet achterwege blijven.

Artikel 371, lid 1

1. Behoren tot de vlottende activa aandelen en andere vormen van belangen die niet in de consolidatie betrokken maatschappijen als bedoeld in artikel 361, lid 4, dan worden deze afzonderlijk onder de effecten

b. de overige effecten, waarbij afzonderlijk wordt vermeld de gezamenlijke waarde van de effecten die in de prijscourant van een Nederlandse of buitenlandse beurs zijn genomen.

Artikel 379

1. Van de rechtspersonen waaraan de rechtspersoon of een dochtermaatschappij voor rekening van een van beide, alleen of te zamen met een dochter- of groepsmaatschappij, ten minste een vijfde deel van het geplaatste kapitaal verschaft of doet verschaffen, worden in een lijst vermeld de naam, de woonplaats, het aandeel in het geplaatste kapitaal, alsmede het bedrag van het eigen vermogen en van het resultaat over het laatste boekjaar waarover een jaarrekening beschikbaar is. De rechtspersoon vermeldt soortgelijke gegevens, met uitzondering van het aandeel in het geplaatste kapitaal, omtrent de vennootschappen waarvan hij of een dochtermaatschappij vennoot is.

2. Lid 1 geldt niet voor de gegevens omtrent het eigen vermogen en het resultaat van:

a. een dochtermaatschappij;
b. een rechtspersoon of vennootschap waarin de rechtspersoon een deelneming heeft die overeenkomstig artikel 389 lid 1 is gewaardeerd of waarvan de financiële gegevens zijn opgenomen in de groepsjaarrekening, bedoeld in lid 6;

c. een rechtspersoon of vennootschap, waarin de rechtspersoon een minderheidsdeelneming heeft en waarvan de jaarrekening niet openbaar hoeft te worden gemaakt krachtens de wetgeving van het land waar deze is gevestigd; behoeft zulk een rechtspersoon of vennootschap niet meer dan de balans met toelichting openbaar te maken, dan mag voor de toepassing van lid 1 de opgave van het resultaat achterwege blijven.

3. De in lid 1 vereiste gegevens kunnen achterwege blijven, voor zover hun vermelding van te verwaarlozen betekenis is voor het in artikel 362 lid 1 bedoelde inzicht.

4. Onze Minister van Economische Zaken kan van de in lid 1 bedoelde verplichting desverzocht ontheffing verlenen, indien gegronde vrees bestaat dat door de vermelding ernstig nadeel kan ontstaan. Deze ontheffing kan telkens voor ten hoogste vijf jaren worden gegeven. In de toelichting wordt vermeld dat ontheffing is verleend.

5. De lijst van de in lid 1 vereiste gegevens behoeft niet in de toelichting te worden opgenomen, indien zij ten kantore van het handelsregister ter inzage van een ieder is nedergelegd, en die nederlegging in de toelichting wordt vermeld.

6. In de toelichting worden de financiële gegevens omtrent de dochtermaatschappijen, al dan niet te zamen met die van de rechtspersoon en van andere groepsmaatschappijen, opgenomen in een

genomen. Vermeld wordt de gezamenlijke waarde van de overige tot de vlottende activa behorende effecten die in de prijscourant van een Nederlandse of buitenlandse beurs zijn opgenomen.

Artikel 379 (vgl. ook art. 414 nieuw)

1. De rechtspersoon vermeldt naam, woonplaats en het verschaft aandeel in het geplaatste kapitaal van elke maatschappij:

a. waaraan hij alleen of samen met een of meer dochtermaatschappijen voor eigen rekening ten minste een vijfde van het geplaatste kapitaal verschaft of doet verschaffen, of

b. waarin hij als vennoot jegens de schuldeisers volledig aansprakelijk is voor de schulden.

2. Van elke in onderdeel a van lid 1 bedoelde maatschappij vermeldt de rechtspersoon ook het bedrag van het eigen vermogen en resultaat volgens haar laatst vastgestelde jaarrekening, tenzij:

a. de rechtspersoon de financiële gegevens van de maatschappij consolideert;

b. de rechtspersoon de maatschappij op zijn balans of geconsolideerde balans overeenkomstig artikel 389 verantwoordt;

c. de rechtspersoon de financiële gegevens van de maatschappij wegens te verwaarlozen belang dan wel op grond van artikel 408 niet consolideert; of

d. minder dan de helft van het kapitaal van de maatschappij voor rekening van de rechtspersoon wordt verschaft en de maatschappij wettig haar balans niet openbaar maakt.

3. Tenzij zulk een maatschappij haar belang in de rechtspersoon wettig niet pleegt te vermelden, vermeldt de rechtspersoon:

a. naam en woonplaats van de maatschappij die aan het hoofd van zijn groep staat, en

b. naam en woonplaats van elke maatschappij die zijn financiële gegevens consolideert in haar openbaar gemaakte geconsolideerde jaarrekening, alsmede de plaats waar afschriften daarvan tegen niet meer dan de kostprijs zijn te verkrijgen.

4. Onze Minister van Economische Zaken kan van de verplichtingen, bedoeld in de leden 1, 2 en 3, desverzocht ontheffing verlenen, indien gegronde vrees bestaat dat door de vermelding ernstig nadeel kan ontstaan. Deze ontheffing kan telkens voor ten hoogste vijf jaren worden gegeven. In de toelichting wordt vermeld dat ontheffing is verleend of aangevraagd. Hangende de aanvraag is openbaarmaking niet vereist.

5. De vermeldingen, vereist in dit artikel en in artikel 414 mogen gezamenlijk worden opgenomen. De rechtspersoon mag het deel van de toelichting dat deze vermeldingen bevat afzonderlijk ter inzage van ieder neerleggen ten kantore van het handelsregister, mits beide delen van de toelichting naar elkaar verwijzen.

groepsjaarrekening, die volgens de methode der consolidatie is samengesteld, tenzij het in artikel 362 lid 1 bedoelde inzicht meer wordt gediend door toepassing van artikel 392 lid 1 onder h. Vermeld worden de naam en de woonplaats van de maatschappijen die in de groepsjaarrekening zijn opgenomen; op deze gegevens zijn de leden 3 en 5 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 382

Medegedeeld wordt het gemiddelde aantal werknemers gedurende het boekjaar, werkzaam bij de rechtspersoon en de dochtermaatschappijen gezamenlijk, ingedeeld op een wijze die is afgestemd op de inrichting van het bedrijf. Heeft artikel 377 lid 3 geen toepassing in de winst- en verliesrekening gevonden, dan worden de aldaar onder e en f verlangde gegevens vermeld.

Artikel 383

1. Medegedeeld worden de bedragen die in het boekjaar ten laste van de rechtspersoon zijn gekomen ter bezoldiging van de bestuurders en van de commissarissen, alsmede ter zake van pensioenen en andere soortgelijke uitkeringen aan voormalige bestuurders en commissarissen; de bedragen moeten voor de bestuurders en voormalige bestuurders gezamenlijk en voor de commissarissen en voormalige commissarissen gezamenlijk worden opgegeven. Voor de toepassing van dit voorschrift worden bij een coöperatieve vereniging en een onderlinge waarborgmaatschappij met bestuurders gelijkgesteld degenen die krachtens de statuten met de algemene leiding van de dagelijkse gang van zaken zijn belast.

2. Met betrekking tot de in lid 1 genoemde groepen van personen worden voorts medegedeeld de bedragen van de te hunnen behoeve verstrekte leningen en voorschotten onder opgave van de berekende rentevoet en van de overige bijzondere bepalingen, alsmede de aflossingen op die leningen en voorschotten gedurende het boekjaar; eveneens worden te hunnen behoeve aangegane garantieverplichtingen vermeld.

Artikel 389

1. De rechtspersoon mag een deelneming, al dan niet op de grondslag van de netto-vermogenswaarde, waarden door haar boekwaarde volgens de voorafgaande jaarrekening te wijzigen met het bedrag van zijn aandeel in het resultaat van de onderneming waarin hij deelneemt. Op de boekwaarde komt in mindering het bedrag van het dividend uit de deelneming waarop de rechtspersoon vóór het opmaken van de jaarrekening sinds het opmaken van de voorafgaande jaarrekening recht heeft verkregen. Het in de vorige zinnen bepaalde laat wijzigingen ten gevolge van herwaardering onverlet.

Artikel 382

Medegedeeld wordt het gemiddelde aantal gedurende het boekjaar bij de rechtspersoon werkzame werknemers, ingedeeld op een wijze die is afgestemd op de inrichting van het bedrijf. Heeft artikel 377 lid 3 geen toepassing in de winst- en verliesrekening gevonden, dan worden de aldaar onder e en f verlangde gegevens vermeld.

Artikel 383

1. Opgegeven worden het bedrag van de bezoldigingen, met inbegrip van de pensioenlasten, en van de andere uitkeringen voor de gezamenlijke bestuurders en gewezen bestuurders en, afzonderlijk, voor de gezamenlijke commissarissen en gewezen commissarissen. De vorige zin heeft betrekking op de bedragen die in het boekjaar ten laste van de rechtspersoon zijn gekomen. Indien de rechtspersoon dochtermaatschappijen heeft of de financiële gegevens van andere maatschappijen consolideert, worden de bedragen die in het boekjaar te hunnen laste zijn gekomen, in de opgave begrepen. Een opgave die een enkele persoon zou betreffen blijft achterwege.

2. Lid 1 is tevens van toepassing op het bedrag van de leningen, voorschotten en garanties, ten behoeve van bestuurders en commissarissen van de rechtspersoon verstrekt door de rechtspersoon, zijn dochtermaatschappijen en de maatschappijen waarvan hij de gegevens consolideert. Opgegeven worden de nog openstaande bedragen, de rentevoet, de belangrijkste overige bepalingen en de aflossingen gedurende het boekjaar.

Artikel 389

1. De deelnemingen in de maatschappijen waarin de rechtspersoon invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid, worden verantwoord overeenkomstig de leden 2 en 3. Indien de rechtspersoon of een of meer van zijn dochtermaatschappijen alleen of samen meer dan een vijfde van de stemmen van de leden, vennoten of aandeelhouders naar eigen inzicht kunnen uitbrengen of doen uitbrengen, wordt vermoed dat de rechtspersoon invloed van betekenis uitoefent.

2. De rechtspersoon neemt op in een reserve of onttrekt daaraan een bedrag, gelijk aan de wijziging in de waarde van de deelneming op grond van het resultaat van en het dividend uit de deelneming. Aangegeven wordt, of en op welke wijze rekening wordt gehouden met de invloed van belastingen op toekomstig dividend.

3. De rechtspersoon bepaalt de netto-vermogenswaarde door de activa, voorzieningen en schulden van de onderneming waarin hij deelneemt te waarderen en het resultaat daarvan te berekenen op dezelfde grondslagen als zijn eigen activa, voorzieningen, schulden en resultaat; de eerste keer worden deze activa, voorzieningen en schulden gewaardeerd tegen actuele waarde.

4. Indien de netto-vermogenswaarde bij de eerste vaststelling lager is dan de verkrijgingsprijs of de voorafgaande boekwaarde van de deelneming, wordt het verschil zichtbaar ten laste van de winst- en verliesrekening of van het eigen vermogen gebracht, dan wel als goodwill geactiveerd. Voor deze berekening wordt ook de verkrijgingsprijs verminderd overeenkomstig artikel 385 lid 5.

5. Indien de netto-vermogenswaarde van een in het boekjaar verkregen deelneming hoger is dan de verkrijgingsprijs, neemt de rechtspersoon een herwaarderingsreserve op ter grootte van het verschil, voor zover dit geen nadelen weerspiegelt die voor hem aan de deelneming zijn verbonden. Voor deze berekening wordt ook de verkrijgingsprijs verminderd overeenkomstig artikel 385 lid 5.

6. Een rechtspersoon die lid 1 wil toepassen, mag, indien hem onvoldoende gegevens ter beschikking staan om de netto-vermogenswaarde te bepalen, uitgaan van een eerste boekwaarde die op andere wijze overeenkomstig deze afdeling is bepaald.

Artikel 391, lid 1

1. Het jaarverslag geeft een getrouw beeld omtrent de toestand op de balansdatum en de gang van zaken gedurende het boekjaar van de rechtspersoon en van de dochter- en groepsmaatschappijen waarvan de financiële gegevens in zijn jaarrekening of groepsjaarrekening zijn opgenomen. Het jaarverslag wordt in de Nederlandse taal gesteld, tenzij de algemene vergadering vóór de aanvang van het boekjaar tot het gebruik van een andere taal heeft besloten en tijdens het boekjaar geen der leden of aandeelhouders bij de rechtspersoon tegen dat besluit bezwaar heeft gemaakt.

2. De rechtspersoon bepaalt de netto-vermogenswaarde van deelneming door de activa, voorzieningen en schulden van de maatschappij waarin hij deelneemt te waarderen en haar resultaat te berekenen op de zelfde grondslagen als zijn eigen activa, voorzieningen, schulden en resultaat. Deze wijze van waardering moet worden vermeld.

3. Wanneer de rechtspersoon onvoldoende gegevens ter beschikking staan om de netto-vermogenswaarde te bepalen, mag hij uitgaan van een waarde die op andere wijze overeenkomstig deze titel is bepaald en wijzigt hij deze waarde met het bedrag van zijn aandeel in het resultaat en in de uitkeringen van de maatschappij waarin hij deelneemt. Deze wijze van waardering moet worden vermeld.

4. De rechtspersoon moet een reserve aanhouden ter hoogte van zijn aandeel in de resultaten uit de deelnemingen sedert de eerste waardering overeenkomstig lid 2 of lid 3, verminderd met de uitkeringen waarop hij sedertdien tot het vaststellen van zijn jaarrekening recht heeft verkregen; uitkeringen waarvan hij zonder beperking ontvangst in Nederland kan bewerkstelligen, mogen eveneens in mindering worden gebracht.

5. Indien de waarde bij de eerste waardering overeenkomstig lid 2 of lid 3 lager is dan de verkrijgingsprijs of de voorafgaande boekwaarde van de deelneming, wordt het verschil zichtbaar ten laste van de winst- en verliesrekening of van het eigen vermogen gebracht, dan wel als goodwill geactiveerd. Voor deze berekening wordt ook de verkrijgingsprijs verminderd overeenkomstig artikel 385, lid 5.

6. Indien de waarde bij de eerste waardering overeenkomstig lid 2 of lid 3 hoger is dan de verkrijgingsprijs, is artikel 390 van toepassing op het verschil, voor zover dit geen nadelen weerspiegelt die voor de rechtspersoon aan de deelneming zijn verbonden. Voor deze berekening wordt ook de verkrijgingsprijs verminderd overeenkomstig artikel 385, lid 5.

7. Wegens in de toelichting te vermelden gegronde redenen mag worden afgeweken van toepassing van lid 1.

Artikel 391, lid 1

1. Het jaarverslag geeft een getrouw beeld omtrent de toestand op de balansdatum en de gang van zaken gedurende het boekjaar van de rechtspersoon en van de groepsmaatschappijen waarvan de financiële gegevens in zijn jaarrekening zijn opgenomen. Het jaarverslag wordt in de Nederlandse taal gesteld, tenzij de algemene vergadering vóór de aanvang van het boekjaar tot het gebruik van een andere taal heeft besloten en tijdens het boekjaar geen der leden of aandeelhouders bij de rechtspersoon tegen dat besluit bezwaar heeft gemaakt.

Artikel 396 lid 1

1. Voor zover de algemene vergadering niet binnen zes maanden na het begin van het boekjaar anders heeft besloten, zijn de leden 3-7 van toepassing op een rechtspersoon waarvoor artikel 399 en artikel 400 niet gelden, en die voldoet aan ten minste twee van de volgende vereisten:

- a. de waarde van de activa volgens de balans met toelichting bedraagt niet meer dan f 3 miljoen;
- b. de netto-omzet over het boekjaar bedraagt niet meer dan f 6 miljoen;
- c. het gemiddeld aantal werknemers over het boekjaar bedraagt minder dan 50.

Artikelen 396 en 397 lid 2

2. Heeft de rechtspersoon een dochtermaatschappij, dan worden de waarden van haar activa en haar omzet volgens de methode der consolidatie, alsmede het aantal van haar werknemers bij die van de rechtspersoon geteld.

¹ Artikel 397 lid 1 verschilt hiervan nauwelijks, behalve dat de getallen groter zijn. De getallen in de artt. 396 en 397 zijn inmiddels bij a.m.v.b. verhoogd.

Artikel 403

1. Een tot een groep behorende rechtspersoon waarop de artikelen 399 en 400 niet van toepassing zijn, behoeft de jaarrekening niet overeenkomstig de voorschriften van deze titel te richten, mits:

- a. de balans in elk geval vermeldt de som van de vaste activa, de som van de vlottende activa, en het bedrag van het eigen vermogen, van de voorzieningen en van de schulden, en de winst- en verliesrekening in elk geval vermeldt het netto-resultaat uit de gewone bedrijfsuitoefening en het saldo der overige baten en lasten, een en ander na belastingen;
- b. de leden of aandeelhouders na de aanvang van het boekjaar en voor de vaststelling of goedkeuring van de jaarrekening schriftelijk hebben verklaard met afwijking van de voorschriften in te stemmen;
- c. de financiële gegevens van de rechtspersoon volgens de methode der consolidatie zijn opgenomen in een groepsjaarrekening welke behoort bij de jaarrekening van een andere, op het grondgebied van een der lidstaten van de Europese Gemeenschappen gevestigde rechtspersoon of vennootschap;
- d. bij het opmaken, het accountantsonderzoek en de openbaarmaking van de groepsjaarrekening de voorschriften van de vierde richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen inzake het vennootschapsrecht zoveel mogelijk op overeenkomstige wijze zijn toegepast, voor zover het op die groepsjaarrekening toepasselijke recht niet aan deze richtlijn is aangepast;

(ongewijzigd)

Artikelen 396 en 397 lid 2

2. Heeft de rechtspersoon een dochtermaatschappij, dan worden de waarden van haar activa en haar omzet volgens de methode der consolidatie, alsmede het aantal van haar werknemers bij die van de rechtspersoon geteld, tenzij de rechtspersoon artikel 408 toepast.

Artikel 403

1. Een niet tot een groep behorende rechtspersoon waarop de artikelen 399 en 400 niet van toepassing zijn, behoeft de jaarrekening niet overeenkomstig de voorschriften van deze titel te richten, mits:

- a. de balans in elk geval vermeldt de som van de vaste activa, de som van de vlottende activa, en het bedrag van het eigen vermogen, van de voorzieningen en van de schulden, en de winst- en verliesrekening in elk geval vermeldt het resultaat uit de gewone bedrijfsuitoefening en het saldo der overige baten en lasten, een en ander na belastingen;
- b. de leden of aandeelhouders na de aanvang van het boekjaar en voor de vaststelling of goedkeuring van de jaarrekening schriftelijk hebben verklaard met afwijking van de voorschriften in te stemmen;
- c. de financiële gegevens van de rechtspersoon zijn door een andere rechtspersoon of vennootschap geconsolideerd in een geconsolideerde jaarrekening waarop krachtens het toepasselijke recht de zevende richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen inzake het vennootschapsrecht van toepassing is;
- d. de geconsolideerde jaarrekening, voorzover niet gesteld of vertaald in het Nederlands, is gesteld of vertaald in het Frans, Duits of Engels;
- e. de accountantsverklaring en het jaarverslag zijn gesteld of vertaald in de zelfde taal als de geconsolideerde jaarrekening of balans;
- f. de onder c bedoelde rechtspersoon of vennoot-

HUIDIG RECHT

e. in de groepsjaarrekening of in de lijst van daarin opgenomen groepsmaatschappijen wordt medege-
deeld dat met betrekking tot de rechtspersoon niet
aan alle voorschriften van deze titel is voldaan;

f. de onder c bedoelde rechtspersoon of vennoot-
schap schriftelijk heeft verklaard zich hoofdelijk
aansprakelijk te stellen voor de uit rechtshandelingen
van de rechtspersoon voortvloeiende schulden; en

g. een exemplaar in het Nederlands van ? en een
in het Nederlands, Frans, Duits of Engels gesteld
exemplaar van de onder b en f bedoelde verklaringen
van de krachtens het toepasselijk recht openbaar
gemaakte groepsjaarrekening en van de accountants-
verklaring daarbij ten kantore van het handelsregister
worden nedergelegd; indien de groepsjaarrekening
ten kantore van een ander handelsregister is neder-
gelegd, kan met een verwijzing daarnaar worden
volstaan.

2. Zijn in de groep waarvan de gegevens in de
groepsjaarrekening zijn opgenomen, de in lid 1
onder f bedoelde rechtspersoon of vennootschap en
een andere nevengeschied, dan is lid 1 slechts van
toepassing, indien ook deze andere rechtspersoon of
vennootschap een verklaring van aansprakelijkheid
heeft afgelegd; in dat geval zijn lid 1 onder g en
artikel 404 van overeenkomstige toepassing.

3. Behoeft de rechtspersoon of vennootschap die
zich aansprakelijk stelt, niet meer dan de balans met
toelichting openbaar te maken, dan kunnen de
afschriften bedoeld in lid 1 onder g worden vervangen
door een afschrift van de groepsbalans met toelich-
ting.

4. Lid 1 is niet van toepassing, indien door of met
medewerking van de rechtspersoon uitgegeven
effecten in de prijscourant van enige beurs zijn
opgenomen, dan wel door of met medewerking van
de rechtspersoon uitgegeven effecten aan toonder in
omloop zijn.

5. Voor een rechtspersoon waarop lid 1 van
toepassing is, gelden de artikelen 391-393 niet en,
mits de rechtspersoon geen naamloze vennootschap
is, evenmin artikel 394.

VOORSTELLEN

schap schriftelijk heeft verklaard zich hoofdelijk
aansprakelijk te stellen voor de uit rechtshandelingen
van de rechtspersoon voortvloeiende schulden;

g. de verklaringen, bedoeld in de onderdelen b en
f zijn neergelegd ten kantore van het handelsregister
waar de rechtspersoon is ingeschreven alsmede,
telkens binnen zes maanden na de balansdatum of
binnen een maand na een geoorloofde latere
openbaarmaking, de stukken of vertalingen, genoemd
in de onderdelen d en e dan wel een verwijzing naar
het kantoor van het handelsregister waar zij liggen.

2. In de groep of het groepsdeel waarvan de
gegevens in de geconsolideerde jaarrekening zijn
opgenomen, de in lid 1 onder f bedoelde rechtspers-
soon of vennootschap en een andere nevengeschied,
dan is lid 1 slechts van toepassing, indien ook deze
andere rechtspersoon of vennootschap een verklaring
van aansprakelijkheid heeft afgelegd; in dat geval
zijn lid 1 onder g en artikel 404 van overeenkomstige
toepassing.

3. Voor een rechtspersoon waarop lid 1 van
toepassing is, gelden de artikelen 391 tot en met
394 niet.